

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši posebnike in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižaja cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naša beseda po deželnem zboru kranjskem.

I.

V zadnji številki smo dokončali poročanje o sejah kranjskega deželnega zbora, na drobno in natančno kakor nij bilo v nobednem družem časopisu. Naj se denes ozremo na celo zasedanje in njegov občni vtis nazaj.

In tu moramo reči, da nemamo tolikanj uzroka nezadovoljni biti, nego bi mislil kdo po tem, ko se je lani posrečilo zastopnikom 30.000 Nemcev v manjšino potisniti zastopnike 430.000 Slovencev.

Temveč iz te naše narodne manjšine je letos donel skoro ves bolj odločen, ves bolj slovansk glas, nego prej iz večine.

Čut trpljene krivice se je izrazil iz ust naših poslancev v krepkih, protivno nam stranko moralčno uničujočih govornih udarcih.

Jasnim dokazom o terorizmu na neodvisne menj zavedne, in odvisne zavedne volilce nasproti, nijso znali nemškutarji kaj odgovoriti. Vestenecki in Hočevarji in dr. so morali v lice slišati tako debele, da je vsak človek čutil se, kako kožo imajo ti ljudje, da se jih nič ne prime. —

Nemškutarska stranka je imela sicer večino, ali sedela je ves čas na obtožnej klopi.

In še zagovarjala se je slabo. Ko bi ne imela starega renegata Dežmana, kateri se je pa, kakor se je letos videlo, uže silno upéhal in oslabeled, predstavljala bi bila še žalostnejšo figuro, kajti narastaja nema nobenega, ker njeni „homines novi“ kakor Kecel, dr. Deu, baron Taufferer, Hočevar, so se izkazali samo kot velika duševna revščina.

A mi moremo z novimi svojimi močmi povsem zadovoljni biti, kakor so pazljivi bralci iz naših poročil razvideli. S Svetcem, dr. Vošnjakom, Navratilom (ki je bil drugo polovico zasedanja žalibog zadržan udeležiti se), Pfeiferjem, Klunom, in dr. sta dobila uže prejšnja vedna govornika naše stranke, dr. Bleiweis in dr. Zarnik večče in izurjene, pa pogumne in vedno pripravljene parlamentarne bojevnike.

Ravno tako kar se politične discipline tiče, narodna stranka zdaj presega nemškutarsko večino. Vsi narodni so bili složni in odločni, — a o naših protivnikih je rekel jeden izmej samih nemškutarskih poslancev resnično in karakteristično besedo: „če federalistična vlada pride, in bode vam Slovincem prijazna, niti vam zbora razpuščati nij treba, doboste brez tega večino. In ker nam je do večine jako malo glasov treba, in ker svoje „Papenhajmce“ tudi na onej strani dobro poznamo — mi smo bili na pr. parkrat o tajnih klubovih sklepkih dve uri po njih zvršeni uže podučeni, — menimo, da je mož prav obsodil svojo stranko.

Bog ve, kaj so si obetali nemškutarji od te večine! Bombastično so v svojem organu na boben bili, in se napihivali kakor sam sv. Nápuh. Ali kaj je bil konec? Moralčni „kacenjamer“, kajti niti braniti se nijso smeli, kakor jih je srbelo, ker — skrbjeno je bilo tudi za mrzli „tuš“ na njihovo jézico.

Kar se tiče rezultatov njih sklepanja: žetev nij velika. Razen navadnih materijalnih stvari, katere so rešili tako, kakor jih je prej reševala narodna stranka (ker bolje se ne dajo, kakor je Kaltenegger sam priznal),

imamo tu novo šolsko postavo, ki jemlje ljudstvu jeden del avtonomne pravice. No, da, tudi ko bi vlada to postavo potrdila. Mar mislijo nemškutarji, da so s to postavo narodnej stranki res toliko škodovali? Nijso, k večjemu so sebi, mi se je ne bojimo nič.

* Odtegnili so več kot polovico podpore iz gledališkega fonda za slovensko gledališče, a za nemško so vse dovolili. Vsled tega menda letos ne bomo v gledališči redno igrali, ali škode za našo narodno bodočnost nam tudi ne bo. Skrbeli bomo mej tem za razširjenje dramatične literature in repertoira, pa izgled, ki ste nam ga dali, hočemo si lepo zapomniti, ker vemo, da kmalu zopet naš čas pride.

Sicer so se čudno podvizavali zagotavljati, da se jezikove ravnopravnosti novi deželni odbor ne bode dotikal. Mi vemo, kaj imamo na obljube od te strani držati. Pa — trajne škode narod naš tudi iz tega ne bi imel, če mu se bi še oni mali del „ravnopravnosti“, kar je ostane v deželnem uradovanji, odvzelo. Kajti za dolgo itak ne bo, naš narod je uže preveč vzbujen.

Iz Bosne in Hercegovine.

Iz cesarjeve kancelije je šel oberstlejtant Pohl v Sarajevo. On prinaša Filipoviču cesarjevo lastnoročno pismo, in mnogo ordnov za generale in štabne oficirje. To je dokaz, kako so oni lagali, ki so pripovedovali, da bode Filipovič iz Bosne poklican.

„P. L.“ poroča, da bode novembra meseca še cela vrsta oficirjev odlikovanih.

Iz Sarajeva se 27. oktobra telegrafira: Še le denes zjutraj (namesto 20. oktobra, kakor se je prej reklo) je 6. infanterijska divi-

Listek.

Slovenskim pevcem!

Pevci poznate naše pesni, poznate ono krasno milobo slovenskega mol-a, ki iz pesnij naših skladateljev veje!

Slovinci smo tako ubogo ljudstvo, ali z našimi melodijami smemo se z marsikaterim bogatim narodom meriti.

Nasprotniki naši zasmehujejo našo malo literaturo, nasprotniki naši se rogajo našim še majhenim duševnim izdelkom; na velike literature naših sosedov kažejo, in s to izposojeno bliščobo hoté zatemniti naš boj za večje izobrazenje. Ali naš Jenko, naša Ipavca, naš Nedved jim sapo zaprejo, — tu umolknejo, in priznati morajo, da so slovenske melodije tako lepe, kakor mesečna poletna noč nad Bleškim jezerom.

Prav surovi ljudje morajo biti, kojim napravi naših mojstrov src ne ganejo, kojim melodije iz prs naroda našega ne bi do-

padale. — Kdor naše delo za prebujenje naroda do samosvestnega življenja motri, videl bo, da mej glavnimi motori tega gibanja dela naš kompoziter, kateri nareja pesniškimi besedam peruti — melodije. Simon Jenko pel je besede „Napreja“; vpljiva ta pesen na marsikaterega bralca, ali pozgubila bi se ne mara v spominu bralca; — pogledjmo pa Davorina Jenka v sredi svojih pevcev, ki ono pesen popevajo, katera nosi naše ime po celem slovanskem, rekel bi skoraj, po celem omikanem svetu, oni velikanski spev „Naprej“, slovansko marzeljezo, ki mase vzbuja, in našli smo pomen, ki ga naš kompoziter glede izbuje naroda ima. Vzemimo ono ljubko pesen Preširnovu „Pod oknom“; pesen je res iz srca k srcu peta, in tako mило slehernemu človeku srce boža; vendar le enkrat jo navadno bralec bere in če jo večkrat, zmirom mu nij enaka duševna dispozicija — in pesen nema onega vpljiva nanj, kakor tedaj, ko rahlo zadoni melodija Fleischmanova. Bodi še tako odtujen človek, ta pesen, ta melodija ga

dela mehkega, doma se čuti, doma v mladostnih prvih časih hojeva mej svojci, vzemši morebiti dogodjaj iz te mladosti, ko je to pesen prepevaje hodil k dekletu v vas.

„Unter der töne kunst schwillt das meer unserer herzen auf, wie unter dem monde die fluth“, — so resnične besede, in resnične tudi če jih zasledujemo v razvijanju Slovenstva.

Naši kompoziterji, kakor pevci nemajo gmotne plače za svoje umotvore, za božjo plačo delajo. Ko živijo, se malokdo spominja mož, katerih ženijalni duh jim je tako srčno ljube urice pripravil; po kompoziterju malokdo poslušalcev vpraša, malokdo se briga zanj, in nij mu mar za to, ako so mu siti ali lačni dnovi; in ko umrje, se v prvem času tako malo ljudij spominja moža, v katerem so nekđaj tako krasne melodije živele. — Ti pevec pa, ki si se učil melodij, ti, ki si zasledoval dalj časa lepoto kake melodije, ter iskal pravi duh kompozicije, ti si se dobro seznanil s kompoziterjem, ti tudi klobuk sna-

zija fml. Tege thof iz Sarajeva s 47. rezervnim polkom Hartung izmarširala na vrnitev domov v Gradec.

Fzm. Filipović je pri odhodu te vojske iz Sarajeva izdal navdušeno vojno povelje, in spremil odpuščajne vojake z vso generaliteto jedno uro daleč.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. oktobra.

Državni zbor je s 142 glasi proti 79 glasov sklenil postaviti odbor 18 udov, ki bode imel do 2. novembra poročati o poslanih adresah na cesarja. Zoper to so glasovali Poljaki, Hohenwartova stranka, en del centra. Zbornica je volila adresni odbor in sklenila, da bode v četrti volila delegacije.

Ustavoverna stranka je v nekako čudnem razpadanju. „Klub levice“, zrno dozdanje vladne ustavoverne stranke, razpalsje. Več kot dvajset udov je izstopilo, namreč Giska, Beer, Dumba, Neuwirth, Hallwich, Mayer, Fürst, Seidemann, Neumann, Köpl, Plank, Pez in Haase. Tudi Herbst je izstopil, pa posebej, in bode še drugi. Uzrok te secesije nij prav jasen. Herbst je baje hud, ker se večina udov nij hotela udeležiti klubovih sej, ko se je ugibalo o Pretisovem ministerstvu. Izstopili se bodo dali vpisati v novi napredni klub.

Andrassyja brani nek dopisnik v Bismarkovej „Nordd. Allg. Ztg.“, češ, da se je še preveč oziral na parlament. Dopis konča s tem, da pravi, da je Avstrija morala Bosno okupirati, če nij hotela odreči se svojemu položaju kot velevlad.

Vnanje države.

Celega sveta novine so polne poročil o vstaji **Bolgarov** v Macedoniji. Dunajska ministerska neposredna novinarska „Wiener Abendpost“ daje tej bolgarski vstaji evropsko važnost, in hoče menda s tem namigniti, kako potreba nam je bilo Bosno zasesti. Angleži in turkoljubi vpijejo na Rusa, češ, da le on je vse podkuril in macedonskim Bolgarom orožje dal. Čudno! Ko je lani Ignatiev bil naredil sanšefanski mir in tudi macedonske Bolgare k Bolgariji pridružiti hotel, — vpili so angleški in nemški listi, da Bolgarov v Macedoniji niti nij, temuč da so tam le Turki, Grki, Cincari itd. Zakaj jim torej zdaj vstaja Bolgarov tam toliko preglavice dela, če jih nij? V pol leta se menda vendar nijso tako brž zaredili, da bi jih kar na en mah 20.000 za orožje zgrabilo?

Iz **Londona** se javlja, da angleški ministri zaradi afganistanskega vprašanja nijso

meš pred možem, katerega notranje življenje učè in pevsji njegova dela.

Narava se spravlja počivat, in ven na grobove naših ljubih bomo hodili z vencmi spomina v rokah. Vi pevci boste tu in tam na grobovih se postavili, ter Riharjevo prekrasno: „Jamico tiho“ ali Jenkov otožni „Blagor mu“ peli. Tuga, ki v vsakem akordu teh pesnij žaluje in joče, polastila se bode tudi vas. Tedaj pogledite okolo, če ne vidite morda kakove gomile, ki vam krije, pevcem vam, tako ljube prijatelje! — Dva mlada moža, pevci, zasula je pred kratkim neusmiljena lopata; tako čista vrela melodij bili sti njiju srci! In marsikatero lepo pesen teh pojdete zdaj, ko sta nam mrtva. Menim — Hajdriha in Kocijančiča.

Mi zdajšnji pevci gremo edenkrat tudi za njima, ali za nami pridejo drugi pevci, in ti drugi pevci bodo tudi peli melodije Hajdrihove in Kocijančičeve; — ali kako bo žalostno, če ti pevci ne bodo vedeli, kje domovina ta dva zvesta jej ženija v prahu brani. —

jedinih mislij. Jedni hote vojsko precej, drugi žele dogovarjati se z emirom, ki je poročil, da bode do zadnjega moža branil se.

Na **Nemškem** pišejo, da bodo stare postave zoper oderuhe zopet vpeljali; smelo se bode jemati le 6 od 100 obresti, in oderuške kupčije in pogodbe ne bodo civilno pravne veljave imele.

Sicer pa cvete nemška svoboda naprej. Vladni list poroča 28. t. m., da so bila zaprta socijalistovska društva: na Saksonskem pet, v Braunschweigu dve, na Westfalskem štiri, na Badenskem jedno, dalje v Meklenburgu jeden časnik, v Badnu jeden, na Saksonskem dva časnika prepovedana.

Mej **Svedijo** in Norvegijo, kateri ste v dualistični razmeri mej soboj kakor Avstrija in Ogerska, se je vnel tudi prepir. Norvegi se pritožujejo da švedska vlada njih ustavo in samostalnost škodovati hoče in hujo agitirajo proti ministerstvu Stangovemu.

Dopisi.

Iz Konjic 28. oktobra [Izv. dop.] Akoravno smo v pretečenih pustnih časih mnogovrstnih veselje doživeli, in se prav dobro zabavljali, vendar letošnja jesen vse veselje presega, koje vsled dobrega branja in sladke vinske kapljice uživamo. Letošnje vino se more uvrstiti glede kvantitete in kvalitete najboljšemu od leta 1858. Sodovnam manjka, in neki kmetje so bili prisiljeni hruševca, in jabolčnik, katerega imamo obilno, izpustiti, samo da sode morejo z vinom napolniti. Cena mu je po svoji izvrstnosti od 12 gold. do 20 gold., črnina pa se bo prodala po 25 do 40 goldinarjev polovnjak.

Konjičani praznujejo trgatav kot najlepši del leta. Sosed soseda k gorici povabi, bogatini pa, kakor Brezinger, Stanzer, Walland pa po starej navadi po trgu naznanjajo, da je vsakemu, ki le hoče, dovoljeno v gorico priti. Da se tak gostoljubljen poziv od mnogo obrtnikov in rokodelcev rad usliši, se samo ob sebi razumeje, tem bolj ker pri takih okoliščinah varčnost se ne pozna. Mize se upogibajo pod kupi pečenk, puranov, kapunov, krač, pleč in potic. Le dobra starina in butelje se pijejo, prepeva se tudi, pa žalibog, da se le preveč nemške pesni čujejo, ker naši učitelji več za nemščino nego za slovenske pesni marajo.

Da neki iz gostov pregloboko v kozarec gledajo, in da potem noge omagujejo, se mora zaradi redkosti takih poedin vsacemu odpustiti.

Vi pevci ste najboljši kvas vsake družbe; če kdo, tak vi, stiskavo roko poslušalca odprete; vi vse tako veselo delate, in v vašej ljubej družbi se ne ozira človek na slabe čase. — Vi ste aranžerji veselje; za šolo, za uboge in za druge, Bog si ga vedi za kake namene ste napravljali uže veselice; marsikateri goldinar ste vi s svojimi gri izvabili iz žepov; — ali za tiste, brez katerih bi ne mogli ničesa storiti, storili ste dozda malo ali nič.

Hajdrih in Kocijančič sta nedavno umrli; njuno delo jima nij donášalo premoženja, katero bi zapuščino njuno sposobilo, da se jima nagrobna spomenika iz nje postavita.

Pevci slovenski, nečem vam načrta delati kakej velikej reči; samo 100 goldinarjev dobimo vkup in postavimo majhena spomenika na gomili: Hajdrihu v Ljubljani in Kocijančiču v Kanalu. — Častimo se s tem, delamo pa tudi čast našemu ljudstvu, o katerem naj se edenkrat reče, da je v prvej dobi svojega probujenja častilo mane onih mož, ki so ga dramili, budili, klicali k življenju.

S—c.

Iz Šaleške doline na sloj. Štajerskem 27. okt. [Izv. dop.]

Naša dolinica, če prav majhena, je pa skozi in skozi lepa in rodovitna. Tukaj se nahaja vsakovrstnega ovočja (sadja), žita, sočivja in tudi prav mnogo vinogradov. Če je le količkaj kmetič, uže ima tudi nekoliko vinograda. Z eno besedo: tukajšnji prebivalci pridelujejo vsega, česar potrebujejo, in če je leti na dobra, lahko nekoliko pridelkov tudi prodajo. Letos je pa pri nas hvala Bogu vsega obilo, samo en Škalski koč od toče zadet, nema zadnjih pridelkov čisto nič: ne sadja, ne vina in ne ajde. Drugod celo še več nego smo pričakovali: vsi poljski pridelki, sadje in vinogradi so se nepričakovano dobro obnesli. Vinske kapljice je toliko, da navadni ljudje nemajo dosti posode, da bi jo hranili. Tudi tako zvanega „tolkea“, jabolčnika in hruševca je vse polno. Vsled tega tukaj cena vina jako pada. Polovnjak je uže zdaj na 15 goldinarjev padel, pa bo še bolj, mej tem, ko so druga leta polovnjak od 24—30 glđ. plačevali. Letošnja kaplica bo pa tudi dobrā; le škoda, da se tukajšnje ljudstvo vse skozi rado starega kopita drži, in naboljševanje vinogradov in sadnih dreves malo gleda. Koliko več bi drevesa in trte koristile!

Bleiweisovo 70letnico bodo tudi tukajšnji še ostali narodnjaci na dostojen še ne prav določen način obhajali. Drugokrat o tem natančneje.

Iz Gradca 24. oktobra. [Izv. dop.]

(Šolstvo v štajerskem deželni zboru) „Slovenski Narod“ je priobčeval nekatere zadeve iz našegā deželnega zbora, ki tudi Slovence zanimajo; glede šolstva je omenjal posebno g. Kukovčev predlog zastran slovenskih šolskih knjig in učnih sredstev. Utegnejo pa „Narodove“ čitatelje zanimati še druge zadeve o šolstvu, ki so se letos obravnavale v Gradcu. Jedna je zadevala osemletno šolsko dobo, katero so hoteli poslanci konservativne stranke in Slovenci v šestletno znižati. Za šolnika in nešolnika so bile debate o tem predmetu zanimive. Jaz moram pohvaliti konservativce, kajti njim gre zasluga, da so s svojo doslednostjo v borbi zoper osemletno šolsko dobo liberalne poslance naklonili na pametno, zmerno mišljenje, da so poslednje opozorili na v tej reči večkrat napačno postopanje necih organov. — Kdor mladim ne privošči omike, kdor ne pospešuje šolskega obiskovanja, ta nij prijatelj izobraženega človeštva, tega ne moremo k inteligentnim, humanim ljudem prištevati. Kdor pa nasproti kmetsko dekletu, kmetskega dečka ubozih staršev, otroka slabo talentiranega silī skozi osem let v jednorazredno šolo, tega ne moremo imenovati razumnega človeka. Takī omikani prenapetneži pa so se bili prikazali v nekaterih novodobnih učiteljih. Liberalni poslanci štajerski so letos poudarjali v tem šolskem vprašanju srednjo pot. Obligatno šolsko dobo brezpogojno znižati na 6 let jim z ozirom na potrebno mladinsko izobraževanje nij kazalo, kajti uže šolske postave pred sto leti so terjale sedemletno šolsko obiskovanje. Oni so si mislili: Kaj naj deček, dovršivši 12. leto, v zimi doma počne? Za delo nij še, k učenju naj bi ga pa tudi nihče siliti ne smel? Ne, to ne gre. Obligatna osemletna šolska doba naj ostane, a po § 13 ministerskega ukaza od 20. avgusta leta 1870 naj se mladina v 13. in 14. letu po leti šolskega obiskovanja oprlašča. Tako se je tudi sklenilo z naročilom do vlade, naj se po tem šolske gosposke

ravnajo. Jednak sklep je bil narejen tudi v moravskem deželnem zboru, kjer je bil poslanec Fux v zadevi osemletne šolske dobe govoril prav pameten govor, čegar jedro je bilo to, da naj se zdaj, dokler so gospodarske, finančne, politične in narodne razmere v Avstriji tako žalostne, ljudstvo po § 13 (ministrski ukaz od 20. avgusta leta 1870) opravi nekoliko osemletne šolske dobe.

V štajerskem deželnem zboru je bila razen omenjenega predmeta še ena interesantna šolska stvar. Vlada je bila namreč novo postavila o šolskem nadzorstvu predložila. Po tej noveji postavi bi bila zlasti, kakor se glasi poročilo učnega odseka, neka centralizacija vso moč nad šolstvom pridobila, a ljudstvu in učiteljsstvu naj bi se pa še mala sedanja avtonomija odvzela. Po tem načrtu bi se bilo na štajerskem s krajnimi šolski sveti tako postopalo, kakor je bilo v kranjskem deželnem šolskem svetu po Vesteneckovem predlogu skleneno. Udje krajnega šolskega sveta naj bi bili nekakovšni izvrševalci, katere se sme poljubno odstaviti, kaznovati, komandirati itd. Okrajni šolski sveti naj bi dobili naslove *c. kr.*, namestnik predsednika (*c. kr. glavarja*) naj bi bil njegov uradni namestnik, tedaj komisar, koncepist ali praktikant. Okrajni šolski sveti naj bi bili za celo glavarstvo, a okrajni zastopi naj bi samo po 1 zastopnika poslali v nje. Zavaljo tega je pa učni odbor nasvetoval zbornici, naj se ta predlog ne sprejme. Da se je pa vlada temu odtegnila da bi bil njen predlog padel, preklical je sam namestnik ta vladni predlog, torej nij bil došel v javno sejo, kar je obžaloval marsikateri poslanec, ki je mislil spregovoriti krepko besedo o sedanjem šolskem stanju.

Iz Trsta 29. okt. [Izv. dopis.] Tukajšnji lokalni laški listi, posebno „Independent“ niso včeraj ničesa omenili, kot malost, da so taboriti „živio“ kričali itd. Denes pa jih jako po črevah grize. Nij jim po godu, da Slovenci terjamo slovenske šole. Udrihajo po svojej navadi surovo oznanjujoči, da je naš jezik neizobražen, da nemamo omike, in tako dalje. Sodijo ti Lahji o našem jeziku, ki ga niti ne poznajo, kakor slepec o barvah. To je tako tudi laška impertinentnost. Jezi jih, da so se drznili slovenski okoličani po Trstu z zastavami iti in „živio“ kričati. V vsem togotnem članku „Independenta“ gleda strah iz mej vrstic, da mi Slovenci vendar dominiramo svojo slovensko primorsko zemljo, ter da smo ravno ta dan pokazali Lahom pred nosom in očitno, da smo mi gospodarji obale morske, in da se ne zmenimo za izdajске lahonske podkupljene namere.

Naši Lahoni se tolažijo, da niso okoličani, ki to napravljajo, ampak le tisti poredni „Ljubljanačani“. S tem hočejo na laškem dokazati, in laž po konci držati, da je vse italijansko tu ob morji, in da bi Italijane z odprtimi rokami sprejeli. Ali sprejeli bi jih res z odprtimi rokami, pa — ne s praznimi! Naj le pridejo, junaci Kustoce in Visa, v istini nov zemljevid Italiji z našo domovino delat, zvedeli bodo, da imamo dober rokopolis za po laškem hrbtu.

Naši lahonski listi opozorujejo, kako je bilo pred desetimi leti. Ali naj izvedo, da časi se spreminjajo, in se je tudi uže toliko izpremenilo, da nas ne vstraši nobena stvar več. Mi dobro poznamo, kdo ima strah. Sicer pa smo Slovenci odkritosrčni, in nemamo lastnosti, s katero se le lahonska stranka ponaša, nam-

reč se zavratnostjo najnižje vrste, petarde polagati. Pokazite obraze. Zakaj niste na tabor prišli, junaški apostoli „Italije irredente?“

Dolinski tabor je toliko koristil, da se danes še ne da preračunati; najbolje pa je to, da smo Slovenci pokazali, da smo gospodarji južnih adrijskih obal, ter hočemo podvojiti od zdaj za naprej svoje delo, da se oživi naravno gibanje, ter zagotovi potomcem obstanek nile slovenske domovine na meji.

„Naj zve Lah, da živimo Slovenci zavedni svojih pravic na zemlji slovanske“, to so besede, ki jih je naš najstariš boritelj dr. Janez Bleiweis brzojavil dolinskim taborcem, in katere so bile burno sprejete. Slovenci vsi pa gojimo gorko idejo zjedinenja vseh Slovencev. Da se uresničijo naše nade, napravljajte tabore, in izrecite očitno, da zahtevamo biti vsi v jednei kronovini združeni.

„Triester Ztg.“ je bila slabo podučena, ko je pisala, da je govornik g. Trobec na taboru zahteval samo združenje Goriške in Istre. On je govoril za združenje vseh Slovencev.

Adresa, katero je dolinski tabor sklenil na cesarja poslati, glasi se:

Vaše *c. k.* apostolsko Veličanstvo!

Na taborji zbrani Slovenci in Hrvatje na Primorskem se preponižno poklanjajo Vašemu *c. k.* apostolskemu Veličanstvu, ter izrekajo najtoplejša čutja pokorščine, udanosti, in neomejene zvestobe do presvitlega prestola. Osodepolna zgodovinska doba, v katerej hrabra naša vojska mej njo i naši bratje i sinovi, bije zmagonosne boje za pravico in človeštvo, ter vije nove vence okolo presijajne staroslavne habsburško-loreanske krono, napolnjuje naša srca z velicim veseljem in navduševanjem, ker od slave presvitlega vladarja leskeče i naša slava. Lapidarnimi črkami zapíše zgodovina te slavne boje v svojo knjigo, ker bili so se za najsvetejše namene.

Če se pa mi predobitve dveh lepih dežel presrečno veselimo, skuša nam neka majhena podkupljena stranka tujega naroda veselje s tem greniti, da počenja dela, katerá se studijo vsacemu poštenemu in zvestemu državljanu. Ker so naša srca zaprta zapeljivosti in tacim nameram, ki so obrnene zoper državno blagost, započete iz uzroka, da bi zdrobili biser neskajlene naše zvestobe do presvitile cesarske hiše, za to javno na taborji izrekamo zvestobo do presvitlega prestola, katero smo podedovali od svojih očetov, hranimo globoko v srcih ko najdražji dar, ter jo marljivo in zvesto cepimo v prsa svojemu zarodu.

Neskaljeno smo prejeli od dedov, neskaljeno izročimo jo potomcem. Kako draga nam je ona, kako gorke čute gojimo za Vašo *c. k.* Veličanstvo, našega Gospoda in cesarja, to smo dejansko pokazali letos na večer pred rojstnim dnevom Vašega Veličanstva, kajti napravili smo po vseh gorah ob vsej meji italijanske kapne zemlje, ob vsem morskem bregu nepretrgano vrsto kresov, ter navdušeno nazdravljali Vašemu Veličanstvu, da se je daleč črez meje razlegalo.

Blagovolite tedaj, presvitli mogočni naš Gospod in Vladar, od zbranega slovenskega in hrvaškega ljudstva na Primorskem sprejeti izraz najponižnejše, največje pokorščine, žive udanosti, neomejene zvestobe. Bog živi, Bog ohrani, Bog blagoslovi Vaše Veličanstvo!

Na taborji v Dolini, dané 27. okt. 1878.

Domače stvari.

— (Pevski zbor ljubljanske čitalnice) bude kakor vsako leto tudi letos

na vseh svetnikov dan ob treh popoldne na starem pokopališči pri „sokolskej“ piramidi v spomin umrlih slovenskih „Sokolov“ slovenske žalostinke pel. Prijatelji pokojnih se bodo valjda udeležili.

— (Uradna „Laibacher Zeitung“.) Uže večkrat smo omenjali „furor teutonicus“, sovražnost do Slovanov in slabo skrito velikonemško tendenco, ki se vidi iz uradne „Laib. Ztg.“, ki bi imela objektivna biti, ker *c. kr.* štampilja ne plačuje, in svoj život hrani iz krvavega rubežnega in ediktnega krajcarja slovenskega kmeta na slovenskem Kranjskem. — Tako tudi 29. t. m. poroča o taboru v Dolini in o telegramu poslanca Nabergoia, kateri se po „Triester Zeitung“ od ponedeljka glasi: „Ne Italijani, ne Nemci, temuč Slovenci morajo biti gospodarji v Primorji“. Uradna naša „Laibacher Ztg.“ pa gre in — izpusti besede „ne Nemci“, tako, da se potlej samo bere: „Ne Italijani, temuč Slovenci itd.“ Ali nij to izpuščenje „Nemcev“, kjer gre za negativno gospodstvo Adrije, jako glasno govoreč dokaz, jako topa izdaja samega sebe, kaj „Laib. Ztg.“ misli? Nič drugega nego: travailleur pour le roi de Prusse! Deutsch bis zur Adria! In ti ljudje hočejo nas druge v avstrijskem patriotizmu podučevati!

— (Uvedenje nemškega učnega jezika) poleg slovenskega se je v zadnej seji deželnega šolskega sveta potrdilo za ljubljanske ljudske šole, po nasvetu mestne večine ljubljanskega občinskega zbora...

— (Difteritis), kužna bolezen v grlu, se po Ljubljani čez dalje bolj širi, pobira otroke, a tudi odrasli vedno bolj pogosto na njej zbolejšjo.

— (Rojanska čitalnica) napravi — tako se nam piše — v petek 1. novembra besedo s petjem in igro „Mlinar in njegova hči“ katera se po navadi igra vsako leto na ta dan. Prihodnja beseda obeta prav živahna biti, posebno igra, ker so engajirane najboljše moči dramičnega odseka, pridobili smo pa zraven še izvrstnega dramaturga g. nadučitelja Cveka, ki je rolo mlinarja iz prijaznosti prevzel. Sodelovali bodo rojanski pevci, kateri so se uže večkrat izkazali. Začetek bo ob 6. uri, neudje plačajo povabljeni vstopnino 30 kr. Odbor.

— (Vojašk begun.) Andrej Pogačnik iz Rovt pri Kranji, 25 let star vojak, je iz Ljubljane ubegnil, a soboj vzel vojaško obleko in bajonet.

Poslano.

Včerajšnji „Laibacher Tagblatt“ prinaša drugi „Eingesendet“ s podpisom „für die landchaftlichen Beamten“ „das Comite“.

Nij nam namen razpravljati obseg teh „Eingesendet“, temveč le tukaj javno in energično protestiramo zoper p. d. p. „für die landchaftlichen Beamten“ — „das Comite“, in pozivljamo pisarje teh poslanic objaviti, kedaj in od kateroga so bili v „Comite“ voljeni. Mi nismo niti z vami niti z vašimi tendencami v nikakoršnoj zvezi, teraj, ako kaj pisarite, pisarite pod svojo lastno in ne pod našo firmo; če se pak predrugete še kedaj naše imo zlorabiti, vam povemo, gospodje, da bodedo zahtevali satisfakcije pri kompetentnej oblasti.

V Ljubljani, 30. oktobra 1878.

Deželni uradniki.

(Sledi 15 podpisov.)

Javna zahvala.

Domorodnim gospicam Ljudmili Kapusovej pl. Pichelsteinskej, Nežki, Ani in Rozki Sušteršičovej izrekamo najiskrenejšjo zahvalo za velikodušno darilo, dragoceno krasno slovensko zastavo, ki so jo poklonile čitalnici ktopensko-kamnogoriškej; ona bo društvu ponos, odboru in udom pa izpodbuda k vztrajnemu delovanju v dosego našega namena.

V Kropi, 26. oktobra 1878.

Janez Zupan, predsednik. Ignacij Zupan, ml., Matej Soršak, Jošt Warl, odborniki.

